

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II.

Nr. 38.

Brășov, Sâmbătă, 20 Februarie (3 Martie)

1888.

„Gazeta” iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Anstro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primum oră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la dd. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brășov:
 la administrație, piața mare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un esemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.
 Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte.

Brășov, 19 Februarie, 1888.

Desbaterea, ce a provocat o stângă moderată și stângă extremă în dieta ungară asupra convenției cu România pentru regularizarea granițelor, pe lângă aceea că a fost foarte înfocată a luat din ce în ce dimensiuni mai mari, așa că până er încă nu se terminase.

Resultatul acestei desbateri se putea prevedea. Nu-lu cunoscem încă, der nu ne îndoim că majoritatea va primi convenția și fără modificările cerute de opoziție.

Imprejurarea, că ministrul-șef Tisza a pus chiar cesiunea de cabinet, pentru ca să stărească de la dietă primirea memoratei convenției, a servit opoziției numai ca armă în contra lui și după vorbirile, cu cari au debutat corifeii partidelor din stângă, se putea crede, că în adeveră este amenințată poziția cabinetului.

Convenția cu România, strigă opoziționalii unguri, conține o violare flagrantă a dreptului public al Ungariei și d-lu Tisza cutază a cere, ba insistă chiar cu tenacitate ca să se înarticuleze erorile ce învâlvă acesta violare.

Inzadaru a arătat ministrul-șef, că asemenea erori s'au mai făcut și în alte convenții internaționale fără ca prin aceea să se altereze poziția de drept public al Ungariei, inzadaru a accentuat, că nu mai merge să se facă schimbări într-o convenție primită de ambele guverne ale statelor contractante. Ori ce ar fi d-lu Tisza, nu putea îmblandi furia atacurilor opoziției.

Tote ca tote, der unu lucru nu ilu pot ierta opoziționalii unguri ministrului-șef niciodată, că adevăratu a tolerat ca în memorata convenție să fiă introduse numirile localităților propriului teritoriu în limba română, și nu în limba statului.

De aceea, că localitățile din vorbă nici n'au alte numiri decât cele originale românești și că prin urmare nici nu se putea întrebuința pentru ele altă terminologie, afară decât venea anume din Peșta o comisiune de maghiarizarea numirilor, care să inventeze nouă numiri ungurești, de tote aceste nici că voru să scie d-nii Apponyi, Grünwald și compania. Ajunge că numirile nu sunt scrise în limba statului și că d-lu Tisza în loc să se facă lumtre și punte ca să anuleze acesta convenție face chiar cesiune de cabinet din primirea ei.

Der abstragendū chiar dela preținsele erori în terminologia instrumentului încheiat cu statul român, opoziționalii unguri parū a ave o mare aversiune contra acestei convenții și din cauză, că printrinsa se dau îndereptu României 11.665 de jugere.

Cu privire la acesta a făcutu oganul de căpetenie al opoziției moderate o observare foarte

caracteristică într'unu articolu de fondū din numărul său dela 28 Februarie a. c. pe care n'o putem trece cu vederea.

„Pesti Naplo” vorbindū despre convenția cu România pentru regularizarea granițelor, scrie între altele:

„Cumcă deatingutul graniței Sécui-meii s'au ruptū 11.665 de jugere și s'au datū statului vecinū, acesta este o mare recunoscere a vitalității poporului sécuiescū, căruia i-a succésu a ara și a cosi atatea jugere din pământul României: der trebuie să presupunemū că regularizarea teritoriului s'a făcutū cu dreptate imparțială.”

Aserțiunea acesta a lui „P-Naplo” despre „vitalitatea” poporului sécuiescū esplică în modū foarte caracteristicū încălcările de totū soiulū, ce se comitū și înăuntru de cătră stăpânirea ungurească în favoarea elementului dominant și în detrimentul naționalităților nemaghiare.

Tratatul de regularizare a granițelor austro-ungare-române.

(Urmare.)

Ministrul de interne br. Orczy, după ce arată cătu de violente deveniseră conflictele de graniță, din cauza neprecisării liniei de graniță în trecut, dice că tractatul, ce se presintă acum camerei spre inarticulare, e resultatū lucrărilor a trei comisii internaționale: una la 1869, care n'a avut resultatū, alta la 1881 érași fără resultatū și a treia la 1883/84, care în fine isbuti, cu ajutorul autorităților locale și al primăriilor comunelor respective să reguleze granița.

Granița ce o stabilește convenția correspunde dispozițiilor documentului de fixare a graniței în 1792. E și cesiune de lealitate a accepta acestă graniță, care correspunde mai sigurū faptelor și dreptului. (Aprobări în drepta). Credū că problema ce se resolvă prin tractatul de față e destul de importantă, pentru a deștepta atenția camerei. Rogū camera a dispune inarticularea tractatului, rezervându'ni dreptul a da lămuririle dorite la amăruntel tractatului. (Aprobări în drepta.)

Iuliu Győrffy dice, că cunosce foarte bine istoria conturbărilor de graniță și se miră că atât raportorul, cătu și ministrul de interne au lăsatū să apară nu numai faptele, ci și datele istorice într'o lumină falsă. Adevăratele certe de graniță datéză numai dela 1853, când adevăratu principelui Ghica au ocupatū unu teritoriu de 10,000 jugere în Carpați. O astfel de procedere arbitrară s'a repetitū din partea României mai adeseori, Români pētrunseră totū mai multū în Ungaria, pe când din partea poporației ungurești nu s'au făcutū astfel de ocupări de teritoriu.

Der abstragendū de tote astea, tractatul violéză în celū mai prostū modū dreptul nostru de statū. Ca afaceri es-terne comune se consideră numai acelea, care intereséză atât pe Ungaria, cătu și pe Austria. Și ce'i pasă Austriei, decât Români au ruptū din Ardealū 10,000 jugere de pământ? Numai paza granițelor pōte forma o afacere comună, der regularizarea granițelor nu.

Proiectul sancționeză de o parte

violarea granițelor și dă eventualu Austriei dreptul d'a se amesteca în regularizarea granițelor nōstre. Români au și esplotatū acesta, căci când delegații unguri trimiși să rectifice granița au apărutū în 1885 în România, Români au refusatū a subscrie protocoale sub motivū că ei nu cunoscū nici unū statū ungurescū. În astfel de imprejurări, n'are nici o valōre practică faptul, că în textul ungurescū se înlătură îngrijirile. Ar fi să se modifice textul francesū și apoi Ungaria și Austria ar trebui să încheie tractate separate cu România. Că Ungaria perde 10,000 jugere și nu e protegiată de guvernul ungurescū contra Doro-banților, ar mai merge, der ca Austria să ingereze asupra afacerilor Ungariei, asta-i deja periculosū. Din acestū motiv vorbitorul presintă următoarea moțiune scrisă de 12 deputați:

„Considerandū că prezentul proiectū de lege violéză pe față în mai multe dispoziții ale sale dreptul public ungurescū, mai ales prin aceea, că elū privește integritatea teritorială a țării contrarū legilor nōstre fundamentale, ca o afacere comună;

„Considerandū că și dispozițiile materiale ale acestui proiectū lovescū în interesele țării și face dependentă de voința unui statū streinū exercitarea puterii de statū ungurescū chiar pe teritoriul Ungariei:

„Camera deputaților respinge inarticularea convenției internaționale de față și aviséză guvernul, ca în afacerea certelor esistente de graniță păzindu-se drepturile legislației ungurești, să încheie cu România o nouă convenție, correspundătoare dreptului public ungurescū și intereselor statului.”

Akos Beothy consideră terminologia precisă a dreptului public ca o condiție fundamentală a ființei de stat și de aceea nu intră în critica tractatului, întru cătu elū conține expresiuni care vatămă situația noastră de drept public. Cumcă expresiunile de drept public potū forma unū prejudiciu, dedescū luptele nōstre de drept public cu Austria. E posibilū că nu s'a făcutū tendențios, că numele unguresc de locuri în tractatū nu se află în locul dintēiu, der în totū casul e caracteristicū acesta pentru ușurința cu care a lucratū ministrul. România pōte să satisfacă dreptelor cereri ale Ungariei eventualū într'o convenție suplimentară. Decă din contrū obiectele Ungariei figuréză în tractatū numai în limba română, șovinistii români vorū veni asupra capului nostru cu teorii și mai fantastice ca până acum. Vorbitorul presintă următoarea moțiune scrisă de 13 deputați (între aceștia și deputatul sasū Adolf Zay):

„Camera deputaților dorește amicala resolvare a cesiunii ivite pentru regularizarea granițelor între ambele state ale monarhiei și între România, și de aceea e gata a accepta dispozițiile meritice ale tractatului prezentatū spre inarticulare. Deorece însă textul tractatului de o parte nesocotesce poziția separată de drept public a statului ungurescū, de altă parte însă evită în multe locuri numirile geografice ungurești, deorece prin urmare textul tractatului este vatămătorū din punctū de vedere al dreptului public ungurescū: Camera deputaților nu pōte inarticularea tractatului în textarea sa actuală, ci ilū inapoiază guvernului cu instrucțiunea ca, fără o

atingere meritorică a învoielei, să îngrijescă a se rectifica în modū potrivitū defectele amintite de drept public.”

(Va urma.)

„Invasiune tătărăscă.”

Sub titlul acesta publică „Ellenzék” o corespondență, ce dice că a primit o dela unu locuitorū din Ungaria, care a avut ocașiune să studieze și să vedă de aproape trupele rusești grămădite la graniță. Etă cum se exprimă numitul corespondentū despre aceste trupe rusești:

Rusia, considerandū după lucrurile ce se întemplă la graniță, precum și după alte imprejurări, este cu totul gata de războiu. Dumneșeu să păzescă patria nōstră de războiu, și încă mai vērtoș să n-o păzescă de o invasiune muscălescă. Decă s'ar întempla una ca asta, o parte a Europei ar veni în mai rea poziție decât pe timpul invasiunii Tatarilor.

Pentru ca să putem înțelege acesta, e de lipsă să vedem pregătirile și înarmările Muscalilor. Rusia a adus înarmați la graniță, nu pe Cazacii dela Don, ci nisce seminții șelbatice. Despre aceste seminții se pōte dice aceea. ce scimū despre barbarii nomași, că acum vėdū pentru prima-oră Europa cu tesaurii și bunul său traiu.

Astfelū suntū cu deosebire călăreții din ținuturile: Usson, Kutais și Suchon. Unu poporū șelbaticū, barbarū, înarmatū escelentū cu sabiă și cu pusei „Berdan” modelū Nr. 2. La brēu pōrtă câte-unū pumnalū și câte-unū revolverū de fabricație escelentă. Afară de asta fiă-care sotniă este provēdută cu securi, chivēre și lănci. Mai pōrtă cu sine, afară de acestea, fiă-care sotniă câte 40 de bombe explosive și câte unū carū de pyroxilin (materie explosivă.)

Decă străbatū acestea în patriă, se pōte închipui înainte invasiunea tătărăscă. La casū de retragere însă, așa se vede, că vor să repeteze retragerea din 1812, adevăratū vorū să nimicescă și să aprindă totū pe unde vorū înainta trupele nōstre învingătoare. Celū puținū așa se vede acesta din marea lorū cantitate de materie explosive. Din Rusia amū aflatū, că acolo suntū deja gata pentru o asemenea eventualitate. Incă și pentru aceea s'au luat dispoziții, că unde să-și adune vitele fiă-care satū, la casū decât s'ar apropia inamiculū.

Aici e vorba de nimicirea deposite-lor de bucate și de vite, pentru ca nu cumva acestea să cadă în mâinile inamicului. Cu deosebire la granițele austriace, pe lângă totă nimsorea și zăpada cea colosală de mare, ridicarea de barace se continuă în mare măsură. Afară de asta poporația dela graniță este mai cu totul convinsă despre războiu.

SCIRILE ȚILEI.

Ni se scrie din Beușū cu data 26 Februarie: „Aici s'a ținutū erī alegerea reprezentanței opidane. Avemū isbēndă deplină. S'au ales 5 Români și 5 Unguri. Șovinistii voiau 9 Unguri cu Jidani cu totū și numai 1 Românu, și încă și acela de calibrū ușorū.”

***

Cismarii și curclarii sasū ardeleni au fostū amarū păcăliți de Kulturegylet Amū comunicatū odată, că unii mese-

riași au dăruit sume de bani, deși mic, kulturgyletului, fiind că le-a dat de lucru pentru gloate; alții i-au mulțumit prin scrisori. Acum ești ce cetim într-o corespondență ce a primit-o „Sieb. D. Tgbllt“ din Orăștia: „Cismarii totți au mai scăpat cu chiu cu vai, adică după multă ostenelă și după multe rugăciuni și reprezentațiuni li s'a primit cea mai mare parte din ghetele (boconci) făcuți de ei, așa că peste cheltueli le-a rămas 1 fl de păreche, din care 80 cr., plata calfei de păreche și 20 cr., ceea ce e puțin, pentru mâncare; măestrilor prin urmare nu li-a rămas nici un ban frânt, decât aducerea aminte de frica ce au dus'o. Multă mai rău li-a mers cu curelarilor. Cu o acuratețe ne mai vedută s'au cercetat lucrurile și li s'au refusat în Clușiu mai tôte. În Pesta totți li s'a primit mai mult ca jumătate marfa. Paguba lor e de 800 fl. și interesele după 667 fl. ce nu li s'au plătit încă de erar. Curelarii noștri nu vor mai primi lucru dela erar și ministrul de comerț are dec dreptate când dice, că industriașii ardeleni nu mai primesc comande, der nu fiind că n'ar mai birui lucrul, de multă ce e, ci fiindcă i forte mulțămesc pentru astfel de ajutor din partea statului“.

Curtea cu jurați din Clușiu este constituită pentru cartalul I al acestui an astfel: Contele Eszterhazi Kalman, Dr. Brandt Jozsef, Bak Lajos Blasek János, Dr. Gaspar Janos, Nagy Bela, Bournaz Janos, Bartha Miklos, Gamauf Vilmos, Dr. Bernath Albert, br. Huszar A., Zsigmond Akos, Dr. Hincz Gy., Dr. Purjesz Zs., Szeky Miklos, br. Huszar Sandor, Modi Elek, Dr. Csikmatori Otto, contele Bethlen Gergely, Dr. Szechy Karoly, Kondasz Ferencz, Ajtai K. Albert, Dr. Veress Lajos, Boer S., Dr. Nagy Ferencz, Mack Ferencz, Dr. Szamosi I., Dr. Haller K., Moricz I., Dr. Bokai Arpad, Bokros Bela, Sugar Jozsef, Moldovan Gergely, Csejthei Antal, Dr. Szasz Bela.

În ședința din urmă a comisiei administrative a comitatului *Hunedora*, inspectorul școlar a raportat despre starea școlilor în acest comitat. În 1886/7 au fost 40,880 copii obligați la școlă, dintre cari 10,995 în vârstă de 13—15 ani. Școlă au cercetat 27,369, dintre cari 23,541 români, 2735 maghiari și 1093 germani. Școlă au fost 314, dintre care 33 de stat, 24 comunale, ér restul de 257 confesionale. Venitul tuturor școlilor a fost de 162,429 fl.

Duelul cu oficerii de gloate n'am avut până acum. Începutul însă s'a făcut în Neutra. Căpitanul de glote Orkonyi s'a duelat cu locotenentul de hoveți Renglovici. Orkonyi a primit o tăietură peste pept și două peste braț. Causa

duelului nu se scie, condițiunile au fost: „până la incapacitate“.

Comerțul ce se face cu fetele în unele comitate din Ungaria a luat mare avânt. Samsari veniți din Orient le înșelă cu bani și le duc cu ei. Un căpitan ungar dela marină, care nu de mult umblase prin Japonia, istorisece, că chiar și acolo fetele de ungar sunt în preponderanță față cu alte naționalități. În fața acestor împrejurări ministerul de interne unguresc a ordonat tuturor autorităților, ca să fiă cu cea mai mare strictețe la estradarea pașaportelor și pe câtă le stă în putere să se silască a împiedeca acestu comerț cu fete, care a luat dimensiuni atât de mari și care pentru America meridională își seceră victimele sale mai vârstos din Austro-Ungaria.

Scirea publicată sub rubrica „Sciri polițienesci“ în Nr. 30 al fôiei noastre, și care ni s'a raportat de oficiul polițienesc din loc, d-lu avocat Dr. N. Branu de Lemeni ne rogă să o rectificăm astfel, că scirea e falsă, întră cât n'a fost nici o bătaie. Escendentul, I. Gologan, neconșci de sine, l'a ținut numai în loc stăruind să mergă la unu avocat al său spre a se'nțelege într-o afacere. Poliștului raionului a luat pe escendent și l'a dus la poliție.

Tergul de vite, ținut deunăzile în *Mercuria*, pe unu timp foarte nefavorabil, a fost mai slab ca altădată. Vite au fost destule, dovadă că e lipsă de bani și de nutreț. S'au vândut însă puține, nici măcar atâtea ca la alte terguri slab cercetate, și anume s'au vândut cu totul 1410 vite cornoate și 124 cai. De asemenea tergul ținut acum câteva zile în *Sighisora* a fost în tôte privința slab. Vite s'au vândut respective s'au schimbat, sub 1000. Cumpărări mai mari nu s'au făcut. Prețurile au fost foarte mici. Chiar și tergul de mărfuri a fost slab, ca unu tergu de săptămână.

Adunarea generală

a Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor meseriași români.

Domnule Redactor! Vădend că n'a făcut până acum nimeni o dare de semnă despre această adunare, imi iau voia a vă trimite eu următorul raport: Adunarea acestei Asociațiuni s'a ținut Duminecă în 31 Ianuarie v. c.

Această reuniune a implinit și implinesce de an 20 încôce mari probleme pentru înaintarea multă cercatului nostru popor, și este cea dintăiu și cea mai laborioasă corporațiune, care s'au vâsat în sinul poporului nostru bogăția neprețuită atât materială cât și spirituală prin cultivarea și formarea de meseriași români într'un număr foarte mare. Și decă ar fi lipsit această valoroasă corporațiune, nu sciu de, cine și prin ce mijloce ar fi fost în stare să ne

dea acestu avansu culturalu-industrialu spre a echilibra dezvoltarea noastră în tôte direcțiunile! Menționata asociațiune a obținut, în timpuri atât de grele pentru dezvoltarea noastră ca Români, succese așa de mari, încâtă aș ne putem fali cu o clasă industrială — ori câtă de mică e ea, căci scurtă a fost timpul și grea lupta; — onore vrednicului și neobositului ei președinte, d-lui paroch și catechet *Bartolomeu Baiulescu*, carele, în învățatul său zel pentru introducerea și promovarea industriilor la poporul nostru, nu a cruțat timp, nu a cruțat ostenelă, nu a cruțat nici chiar interesele sale familiare. D-sa nu a slăbit în activitatea sa însuflețită nici chiar atunci, când rămăsese aproape singur la mișcarea aparatului corporațiunii cu înaltă chemare. Poporul îi datorește multă acestui vrednic bărbat.

Multe, foarte multe îmbunătățiri și progrese s'au făcut din an în an în această asociațiune. Celu mai însemnat avânt a luat ea prin împărțirea de frumoasă donațiune a generoșilor D-ni Mihail și Elisa Stroesco, cari s'au făcut nemuritori prin acestu mare act de donațiune. Raporturile comitetului prezentate adunării generale din a. curent pot servi de cinsură a progreselor făcute în direcțiunea ajungerii înaltelor scopuri ale asociațiunii.

Iată pe scurt punctele principale ale acelor rapoarturi. Întră cât m'a succés a mi le însemna aușind pertractările leri în adunarea generală.

În anul expirat 1887 s'au aședat la 21 de diferite meserii 84 de copii, mai toți săraci ca și cei de mai înainte. Acestu număr este cu 53 mai mare ca în anul 1886, deși anul 1887 a fost unul dintre cei mai grei pentru meseriași din cauza războiului vama cu România. Cu haine au fost ajutamați la sărbătorile crăciunului 192 de copii lipsiți. Prin îngrijirea și supravegherea organului conducător al Asociațiunii, copii învățeci au cercetat școlă de meserii cultivându-se în cele spirituale. Tacele pentru cercetarea școlii s'au plătit din fondurile Asociațiunii, căci copiii, fiind săraci, nu au avut de unde răspunde taxa școlară. Li s'au dat ajutoare pentru spălatul albiturilor. Cei bolnavi au fost căutați gratuit din partea mărinosului nostru medic Dr. G. Baiulescu și întreținuți cu medicamente din fondurile Asociațiunii. Cu stipendii au fost ajutamați 30 de înși. La stipendii a contribuit și biserica s-tului Nicolae din Bucuresci, și cea din Sibiu și fondul „Andronicu“.

Sodalii (calfe) au eșit 31 de învățeci la diferite meserii.

Societatea de lectură a Sodalilor — singura instituție, prin care se păstrează și se cultivă simțul de solidaritate între sodali ca Români, căci sunt destul de epuși prin diferite împrejurări — a fost ajutama prin cărți și diare și condusă pe calea cea mai bună a înaintării lor culturale și sociale. Frumosele rezultate dobândite și aci se pot recunoșce în reușitele lor producțiuni declamatorice și musicale din sărbătorile Pascelor și în diua de Mihail și Gavrilă, onomastica generoșilor donatori Mihail și Elisa Stroesco.

Măestri lipsiți au fost ajutamați cu împrumuturi pe lângă interese reduse. Măestrii, cari instruază mulți învățeci și scot mulți sodali, au căpătat și ca-

pătă anumite premii. Comitetul a mai mijlocit deschiderea câtă de curendă a unui bazaru industrialu permanent în locul așa numit podul cismelor.

Pentru aședarea de măestri din branșele acelea de meserii, de cari nu se află aici la români, s'au făcut premii, pentru ca să putem ajunge a ave măestrii români din tôte soiurile de meserii.

Această activitate este dezvoltată în sinul acestei asociațiuni, care numără de prezentu 44 de membri fondatori, 10 membri ordinari, cari au solvit taxa, 10 onorari și 7 ajutamați, cu totul 73. Membrii onorari s'au înmulțit prin votul adunării anului curent cu DD.: Dr. G. Baiulescu și Mihail Popu pictor, pentru merite față de asociațiune. În decursul anului expirat a perdat asociațiunea 4 membri fondatori și bunii sprijinitori ai ei: C. Popazu, D. Eremias, Radu Pascu și D. Ionciovici.

Numărul membrilor acestei asociațiuni este cu adevărat pre însemnat față cu problemele cele mari și ponderose, urmărite de asociațiune. Nu este mirare deci, că adunarea generală, la propunerea comisiei de revisuire a raporturilor comitetului, decide, ca comitetul să invite pe conașionali noștri din loc și din giur, cari nu sunt încă membri, ca să se facă membri ai acestei asociațiuni. Ar fi și de dorit această ca atât mai vârstos, căci „picăturile multe — fie câtă de mic — găurescă petra.“ Apoi unu om cu simț nobil câtă de rudimentar, nu pôte să considere de povară taxa anuală de 2 fl., ca membru ordinari, 1 fl. ca membru ajutat, seu odată pentru totdeuna 20 fl. ca membru fondator, și cine ajutat cu astfel de contribuiri scopurile național-economice ale acestei asociațiuni, pôte, dice, că și-a dat obolul său — celu puțin în parte — pentru scumpa sa națiune. Cine este contrarul acestor înalte instituțiuni naționale, acela este dușmanul său și a semenilor săi.

Altă decisiune a adunării generale este următoarea: „Părinții copiilor, trimiși aici, să se facă membri ai asociațiunii.“ Această dispoziție este și echitabilă, pentru că de binefacerile asociațiunii se folosesc aceia în măsură destulă de mare, fără de a implini nici măcar cele mai mici îndatoriri. Ba și mai mult; asociațiunea ofere scutul și binefacerile sale în aceeași măsură copiilor din ținutul îndepărtat ca și celor de aci din loc și giur, pe când la sarcinile cele multe, ce are de ale purta asociațiunea, nu contribuie cu nimic cei din depărtare. Aceștia deci binevoiesc a ține cont de aceste împrejurări cu atât mai vârstos, căci membri. precum s'a vădit mai sus, avem cam puțin și pe când ei dau 2 fl. seu 1 fl. pe an seu 20 fl. odată pentru totdeuna, asociațiunea le dă sute de florini pe an prin aceea, că le dă meseriași dintre ei.

Dintre celelalte decisiuni ale adunării generale menționate mai sus, imi permit a aminti pe cele mai însemnate: Numele nemuritorilor fondatori Mihail și Elisa Stroesco se occure în totu locul în actele asociațiunii pe lângă meritul epitetu „generoși“. La acesta d-lu *Diamandi Manole* propune și adunarea hotărăse, ca portretele generoșilor fondatori să se pună la adunările generale și la tôte festivitățile asociațiunii în sală, ca exemplu viu de fapte nemuritoare pentru cei de față.

Adunarea mai aduce decisiunea, ca

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(1)

GACINA.

Celu ce a călătorit prin Rusia, cunoșce strania simțire, de care nimeni nu rămâne cruțat, când pentru a doua seu a treia oră s'a făcut din dimineță și sera erăși o di, fără să fi ajuns țelul dorit. Indelunga călătorie, care la început a făcut pe călătoru impacient și nervos, începe cu încetul a-l asurdi, și a produce în el o stare, care nu e nici somn, nici veghiare. Monotonie mișcării, vecnică uniformitate în tehnica sosirii și pornirii pe la stațiuni timpescă sufletul și seacă inima. În cele din urmă nu mai ai nici un interes a afla, câtă va mai dura această mișcare huruitoare și abia te-ar mai prinde mirarea de a nu fi sdruncinat în modul acesta până la sfârșitul zilelor tale. Omul cu înclinași și cu dorințe individuale s'a transformat într'unu obiect de călătorie. Abia cu

puțin înaintea sfârșitului călătoriei, începe a se învoșă și cu simțurile încordate, în speranță că în fine va fi mântuit din închisorea cupeului, începe a primi impresiunile lunei externe.

În călătorie spre Petersburg este asemenea foarte dezvoltată această simțire pe la ultimele stațiuni. Fiecare bătaie de clopot și fiecare strigare a conductorului ne atrage luarea aminte. Mai cu deosebire se simte acestu efect, când ne isbesce urechia înțonația dactilică a numelui stațiunii Gacina. Ori și cine scie, că acesta este obicnuita reședință a Țarului și a familiei sale, și curiositatea este mare de a da de urme, cari ar putea aminti prezența împăratului tuturor Rușilor. Der înzadar îți vei scote capul pe ferestra vagonului, înzadar vei arunca privirile în tôte direcțiunile, căci vei rămâne rău respătit pentru osteneala ta. Pe din afară nu se deosebesc Gacina întră nimic de celelalte mici stațiuni de drum de feră ale Rusiei. Gendarmul cu tunica vânetă. o

personalitate cu dreptă cuvânt de temut, așteptă cu aceeași liniște și nepăsare de feră, ca pretutindenea, sosirea trenului; lungile sale cisme și peștrițele șinore de pe umeri îl fac să-l cunoscă încă de departe, și în cele cinc seu de minute câtă stă trenul, măsoră cu priviri severe pe trecători. Parcă pörtă cu sine unu întreg album de criminali și că trebuie să observe imediat în trăsurile feței călătorilor ori ce cugetă conspiratoru. E în atmosferă ceva retras și precautoru, ce amintescă pasul ușor în anticamera unu domn de poziție înaltă. Scrisorile și pachetele s'au predate, vre-o câți-va călători s'au scoborât, alți câți-va au ocupat locurile rămase neocupate, trenul își ia sborul, și Gacina rămâne erăși liniștită, ca și când nu ar posedă nimic însemnat.

Locul este așa de vechiu, ca istoria mai nouă a Rusiei, și a jucat în epocile decisive ale acesteia totdeuna unu ôrecare rol. Când Petru cel mare întreprinse colosala reformă și răpise

cu spada în mână Suedenilor țera în care întemeia noua sa capitală ca „ferestră spre occident“, nu era Gacina decât o simplă măieriste (cabană, Maierhof). Petru o dăru dinpreună cu satele de prin prejur surorii sale Natalia, care o stăpâni până în anul 1732 în care muri. După aceea cădu locul din nou în domeniul coronei și câștigă iarăși importanță, când începă a doua epocă reformatoare pentru Rusia sub Ecaterina. Semiramida Nordului scii se onoreze cu recunoștință serviciile ce i-se aduceau statului, și mai mult acelea ce i-se făceau persoanei sale. Când frumosul locotenent de artilerie Gregor Orlov, care o fermecase încă când era mare ducesă, știuse nu numai să se manție pe lângă tronul împăresc, der să-i câștige și favoarea, așa încât cădu o adevărată ploia tarențială de ordine, bogății și ranguri asupra lui.

Între acestea se afla și Gacina, unde Orlov, pentru a pune vârfu trufiei sale, puse de se zidi de arhitectul italianu

toți membrii asociației să primescă deobligământul, ca să se sâvârșiască lucrările lor industriale numai la maeștri români pentru de a-i sprijini.

Din incidentul expoziției universale din 1889 la Paris se decide, a se face începutul unui fond, pentru de a se trimite meseriași de ai noștri la expoziția numită.

Pentru stărnirea interesului publicului față de această asociație se decide a se ține una sau două adunări generale extraordinare, în care să se citească disertații și să se facă debateri referitoare la meserii.

Urmăză reconstruirea organului executiv al adunării alegându-se de președinte d-l P. Bartolomeiu Baiulescu, vicepreș. V. Sfetea, secret. Dr. I. Bozocanu, cassariu B. L. Popovici, controlor Ilie Ardeleanu, apoi încă câțiva membri, cu care împreună se compune comitetul. De astădată s'au ales în comitet și 2 sodali în persoanele d-lor N. Jugănar și Const. Georgescu.

Bugetul fundației de fl. 25,100 (l. n. 50,200) a generoșilor fondatori M. și E. Stroesco e statorit cu venite de fl. 876-96 și totu atâtea cheltuieli.

Bugetul fondului asociației (de circa fl. 4000) se ficsază în cifra de fl. 400 în intrări și în eșiri.

Înainte de alegerea comitetului și a funcționarilor asociației s'a cetit din partea d-lui secretar al asociației o notiță din „Poșta română“ Nr. 9, ddo Duminică 31 Ianuarie 1888, prin care se contestă destoinicia conducătorilor Asociației și vitalitatea ei. După o discuțiune mai lungă adunarea și-a exprimat în unanimitate desaprobară s'a față cu notița din numita foia și a votat încredere comitetului, care are merite netăgăduite pentru Asociație.

Domnule Redactor! În Nr. 9. din 31 Ianuarie s. v. alți jiarului „Posta Română“, ce apare de curând aici, s'a publicat o notiță sub titlu: „Avisul meseriașilor români. Adunarea generală ținută în 31 Ianuarie s. v. considerând conținutul acestei notițe, ca de totu deobligător — se nu dăcem vătămător — pentru comitetul Asociației și în deosebi pentru președintele ei, s'a aflat constrinsă a se pronunția în privința acestei notițe prin un conclud ad hoc — luat cu unanimitate, pe care Vă rugăm a-l publica ca rectificare la cele cuprinse în pomenita notiță. Iată concludul:

„Adunarea generală ia act cu părere de rău de publicarea unei notițe apărute în „Posta Română“, care e de natură a aduce Asociația în discredita înaintea publicului românesc, și totdeodată declară de neadeverate „cele cuprinse în această notiță. Adunarea generală este din contră foarte recunoscătoare comitetului Asociației și în deosebi președintelui ei președinte pentru zelul său neobosit întru promovarea scopurilor Asociației.“

Binevoit! Domnule Redactor a primi espreșiunea considerației ce Vă păstrăm.

Comitetul Asociației pentru sprijinirea învățăcăilor și sodalilor români meseriași.

Brașov, 12 (24) Februarie 1888. Bartolomeiu Baiulescu J. Bozocanu președinte. secret.

Intemplieri diferite.

Morte misterioasă. Casul de morțe întemplat în Clușiu, despre care am

Rinaldi la 1770 chiar acel castel, în care acum caută Țarul Alexandru III aș și uita de uneltirile nihiliste din imperiul său. Favoritul Ecaterinei, care purta chipul iubitei sale cu un forte mare diamant în butonieră, făcând din aceste încăperi teatrul sâlbatecilor sale desfrenări, și se încercă a exercita asupra stăpânei sale o tirănie, pe care o curmă acesta printr'aceea, că îi dedă în persoană lui Potemkin unu urmaș. Orlov cădând printr'aceea într'unu complect idiotism, și își perdă simțul demnității personale în așa măsură, încât în cele din urmă se nutrea din gunoiul său propriu. El mură în 1783. După morțea sa cumpără Ecaterina erăși Gacina și o dăru, dimpreună cu Pavlovsk și cu mai multe alte sate, fiului și urmașului ei la tronul Pavel, carele cu estravaganțele sale se simțea aici mai bine ca ori unde.

În timp ce mamă-sa lăsa frânele slobode genialelor sale visuri în eremitagiul din Petersburg, Pavel se

comunicat eră sub acest titlu, s'a lămurit în urma autopsiei. Femeia a murit de morțe naturală, în urma unei bôle de inimă.

Sinucidere. În Hăghig, comit. Treiscaune, s'a spânzurat de unu salcâm Bernard Marton (Jozsi Feri), care se'n-torsese dela Gherla, unde din cauza faptelor sale petrecuse câțva timp în pușcăria.

Sciri politenesci.

Cu ocaziunea tîrgului săptămânal de ađi, hamalul [espresul] de aci Vasilie Bidu a furat unu țeran din Hăhii unu sac gol. Surprins asupra faptului, fu predat judecătoriei r. de cercu.

Balul din Rășnov.

Rășnov, 15 Februarie.

Domnule Redactor! Nu atât balul, câtu ideea d'a se da în ajutorul școlărilor sêraci, — ne face a-l descrie prin câteva trăsături.

Și ideea vine dela bravul învățator G. Proca, care cunoscându-și sfânta chemare, cu cuvântul, cu zel neobosit și cu fapte se străduese a rădica vađa poporului înaintea străinilor, der mai vârtos înaintea consătenilor săși.

Și până la ce grad a sciut o rădica, îndestul n-o arată cercetarea balului de multele și mai însemnatele familii sâsesci, precum: Schuster, Wechter, Dr. Rosenauer, Marzell, Schmidt etc. Onore bravului învățator! Balul a decurs câtu se pôte de bine; atât inteligența câtu și poporul, pe deplin mulțamiți, au dus cu sine cele mai frumoșe impresiuni.

Corul plugarilor, sub conducerea preotului I. Hamsea, a stors nu numai admirațiunea noastră, der chiar și a străinilor. Freneticele aplause și strigătele de „inc'odată“ numai repețirea cântecelor a fost în stare să le demolască.

Cuvintele de laudă la adresa dascălului, preotului și a plugarilor români — eșite din gura neromânilor — ne-a făcut să ne salte inima și să rugăm pe Dumnezeu, ca să binecuvinteze făcarea satul român cu ast-fel de omeni, precum e dascălul Proca și preotul Hamsea. Dumnezeu să ne asculte ruga și să dea ca Rășnovii să afe mulți imitatori.

Dostal.

Convocare.

Onor. Domni, cari au subscris acți pentru institutul tipografic din Orăștia, prin această sunt invitați la adunarea generală constituantă, care se va ține în 10 Martie st. n. la 2 ore după ameză în localul casinei române din Orăștia.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

- 1. Deschiderea adunării prin președintele comitetului fondatorilor;
2. Constatarea acționarilor prezenți

gândea în palatul din Gacina la chemarea și fericirea ce o are unu domnitor, și nu se putea despărți nici după suirea sa pe tron de plăcuta priveliște a acestui loc. El îl ridică la rangul unui oraș, îl mări și îi îmbunătăți stradele, înființă case de invalidi și făc mult pentru vânătoarea împărătescă, prin dădirea de căsuțe frumusele de vânătoare, precum și prin ameliorarea parcului de vânătoare. Cu puțin înainte de morțea s'a, în anul 1800, împăratul dăru Gacina soției sale Maria Teodorowna. Cu acesta dispăre importanța locului pentru interesul general pe unu timp mai îndelungat. Următorii trei domnitori ai Rusiei trebuiri să se cobore în mormânt, înainte de ași căpeta Gacina însemnătatea, ce o posedă ađi.

(Va urma.)

ai capitalului fondator reprezentat de acționar;

3. Alegerea unui president, 2 notari și 2 scrutatori pentru adunarea generală constituantă;

4. Raportul comitetului fondatorilor despre activitatea sa și depunerea socotelei;

5. Alegerea unei comisii de 5 pentru împlinirea agendelor prevădute în § 154 alți legi comerciale;

6. Votarea statutelor;

7. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiare;

8. Darea absolutului comitetului de supraveghiare;

9. Imputernicirea direcțiunii pentru a face pașii ulteriori și a pune institutul în lucrare.

Orăștia, la 25 Februarie 1888 st. n. Comitetul fondatorilor.

Mulțamiță publică.

Cu ocaziunea balului român, aranjat în Deva la 11 Februarie 1888 n. c. au binevoit a contribui în favorul fondului „Reuniunii femeilor române din comitatul Humedorei“ următorii domni: Dimitrie Moldovan consiliar aulic 5 fl., Dr. Lazari Petco avocat 20 fl., Ioan Papiu protopresbiter gr. or. 3 fl., Romul de Craicic protopresbiter gr. or. 3 fl., Francisc Hossu Longin avocat 3 fl., Ioan Popoviciu paroch 5 fl., A. Ardean 4 fl., George Bardosi 3 fl., Teofil Tulea 3 fl., d-na Eufemia Staudenmayer 3 fl., d-nii: Dr. Aurel Brote 2 fl., Alexandru Nemes 2 fl., George Nicora 2 fl., d-na Iosefina Răuciu 2 fl., d-l Constantin Colbasi 2 fl., d-na Maria Șinca 2 fl., d-nii George Oprea 2 fl., Ioan Șerban 2 fl., d-șora Cornelia Stojkovits 2 fl., d-nii Petru Robotin 2 fl., Ioan Ardelean 2 fl., Dr. Ioan Mih 2 fl., Dr. Alesandru Hossu 2 fl., Petru Dragits jun. 2 fl., Dimitrie Moldovan jun. 2 fl., August A. Nicora 2 fl., Camillo Horvath 2 fl., d-na Eufemia Bolfa n. Belei 1 fl. 50 cr., d-l Dr. George Ilea 1 fl. 50 cr., d-na Letița Oncu 1 fl., d-nii Aurel Suci 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Iuliu Herbai 1 fl., Vasiliu Pop 1 fl., Alesandru Moldovan 1 fl., Alesiu Olariu avocat 1 fl., Ioan Lazariu 1 fl., Sabhas Borha 1 fl., I. Păre 1 fl., Sabini Pits 1 fl., A. Adriani 1 fl., Constantin Pop 1 fl., George Ghila 1 fl., Alexandru Șuluț 1 fl., Andreiu Kovats 1 fl., Ilie Moga 1 fl., Simion I. Corvin 1 fl., Nichita Luculeț 1 fl., Nicodim Ardelean 1 fl., Loghin Ardelean 1 fl., Nicolae Schokander 1 fl., Emeric Blas 1 fl., M. Leiger 1 fl., N. N. 1 fl., Ilariu Bontilovicu 50 cr.

Cu totul s'au încasat 219 fl. 50 cr. v. a. din care sumă subtrăgându-se cheltuețele cu 134 fl. 66 cr., s'au transpus la cassa reuniunii ca venit curat alți balului 84 fl. 84 cr. v. a.

Cuitându în public primirea sumelor mai sus însemnate, totodată mulțumim dăruitorilor, pe calea acesta, pentru ofertele făcute în favorul fondului reuniunii.

Deva, la 11/23 Februarie 1888.

Comitetul aranjator.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alți „Gaz. Trans.“)

Berlin, 2 Martie. Scirile ce circula despre o apropiată conferință pentru rezolvarea cestiunii bulgare e cu totul neintemeiată.

Sofia, 2 Martie. Guvernul n'a primit încă nici o comunicare oficială asupra propunerilor rusesci, cu tôte astea a dat agentului său din Constantinopol instrucțiuni, ca să spună Porții că guvernul respinge orice propunere, care turbură liniștea țerii și ordinea actuală a lucrurilor.

Paris, 2 Martie. Wilson a fost condamnat la 2 ani temniță, 3000 franci amendă și la pierderea drepturilor cetățenesci și politice pe

5 ani. În motivele condamnării se dice, că Wilson a violat conștiința și moralul public, precum și onora și demnitatea familiei sale. Ribaudeau a fost condamnat la 8 luni, Dubreuil la 4 luni, Hebert la 1 lună închisore. Ratazzi a fost achitat.

DIVERSE.

Contra guturaiului, de care suferă ori-cine adeseori, este următorul mijloc: Luăm 8 grame ulei de carbol, 8 gr. spirit caustic de salmiac, 15 gr. alcool, 10 gr. apă destilată. Din acest lichid punem câteva picături pe hîrtia sugătoare, îndoită de mai multe ori, sau pe niță vată, pe care o ducem la gură și la nas spre a aspira gazul câtu timp ține. Ast-fel facem din 2 în 2 ceasuri până ce ne simțim mai bine. Negreșit că acest mijloc se se întrebunțe câtu mai curent după ce am luat guturaiu, ast-fel că prin acesta putem preveni și tusea, de care guturaiul e însoțit mai tot-d'auna.

Unu consulu estradat. „Le Courier de Bayonne“ anunță, că fostul consulu general al Portugaliei la Rio de Janeiro (Brazilia America de sud), stabilit de doi ani la Bayone și de curând arestat sub inculparea de deturnare de bani publici. a fost estradat de prefectura locală și imbarcat spre a fi dus la Lisbona, unde va fi tras înaintea tribunalului.

NECROLOGU.

Subscrii cu inima frântă de durere aduc la cunoștință încetarea din viață a multu iubitelui soț, tată și cumnat Georgiu Sceopolu, care după unu morb îndelungat de plumă în alți 51-lea an alți vieții la 28 Faur st. n. a. c. la 9 ore dimineța și-a dat sufletul în mâna Creatorului. Rămășițele pămâtesci se vor aședa spre odihna eternă în 1-a Martie st. n. la 2 1/2 ore d. a. în cimitirul gr. cat. din loc.

Fiă-i țerina ușor!

Reghin, la 28 Faur st. n. 1888. Victor, Alecsandrina, Emil, Iosif și Mihail, ca copii. Ecaterina n. Grecu, ca soți. Elena Barbu, Sofia Neagoșiu, Ioan Grecu, Iuliu Grecu. Patriciu Barbu, Petru Neagoșiu, ca cumnați și cumnate.

Ni se comunică din Abrud trista știre, că Joi în 16 Februarie la 8 ore sêra a încetat din viață Petru Boieru, unu bun și harnic român.

Fiă-i țerina ușor și memoria neuitată!

Cursul pieței Brașov

din 2 Martie st. n. 1888

Table with 3 columns: Bancnote românesci, Argint românescu, Lire turcesci, Imperial, Galbeni, Scris. fonc., Ruble rusesci, Discontul. Values range from 8.51 to 108.25.

Cursul la bursa de Viena

din 1 Martie st. n. 1888.

Table with 2 columns: Renta de aur, Renta de harti, Imprumutul căilor ferate ungare, Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare, Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune), Bonuri rurale ungare, Bonuri cu clasa de sortare, Bonuri rurale Banat-Timisu, Bonuri cu cl. de sortare, Bonuri rurale Transilvane, Bonuri croato-slavone, Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu, Imprumutul cu premiul ungurescu, Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului, Renta de harti austriacă, Renta de argint austriac, Renta de aur austriacă, Losuri din 1860, Acțiunile băncei austro-ungare, Acțiunile băncei de creditu ungar, Acțiunile băncei de creditu austr., Galbeni împărătesci, Napoleon-d'or, Marc 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge. Values range from 96.35 to 126.30.

Editor și Redactor responsabil:

Dr. Aurel Mureșianu

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esoposiunea regnicolă din 1885 din Budapesta, distinsu cu medalia cea mare a esoposiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandă obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilor și capelelor

cu cele ce sunt provădută în abundență pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cătă se pōte mai frumos, anume:

Odăjdii felon

și altele, după ritul gr. orientală.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scōla, reuniuni industriale, reuniuni de cāntări și

reuniuni de imormentare.

Statue, policandre, potire și chipuri sfinte, sfeșnice pentru altari și de pārete, candel. Iconostase, chipuri pentru fruntariu. Imormentarea Domnului etc. etc.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurăria și argintăria pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătāsă și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătāsă.

Dantale bisericesci. Invăitōre de prestōl. Mārfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potă adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

Cataloge de prețuri la dorință trimitt libere de post-por.

179,30—12

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potă cumpăra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.

ANUNCIU.

Primescū numai decătū în condițiuni favorabile unū concipientū-candidatū de advocatură în cancelaria mea.

Cāmpeni în 25 Februarium 1888.

Gerasimū Candrea,

advocatū.

3—3

Avisū d-lorū abonați!

Rugām pe d-nii abonați ca la reinoirea prenumerațiunei sē binevoiascā a scrie pe couponul mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū țiarulū nostru pānā acuma.

Domnii, ce se abonezā din nou, sē binevoiascā a scrie adresa lāmuritū și sē arate și posta ultimā.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai avemū din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei,” precum și cāteva întregi colecțiuni, pentru cari se potă adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.”

Se deschide abonamentū pre anulū 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ȋiarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 ția a lunei în numerii cāte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumose; și publicā articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatralei ș. a. — mai departe tractezā cestiuni literare și sciētificē cu reflexiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atēțiune vieța socialā a Romānilorū de pretutindena, precum și a celorlalte poporațiuni din patriā și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cāte o orā plăcutā familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indivițilorū din familiā o petrecere nobilā și instructivā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancā ori marce postalē.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Ȋiarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XIV. — Apare în broșuri lunare cāte de 2½—3½ cōle; și publicā portretele și biografiile arhieriorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciēțelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorī și diverse ocașuni, mai alesū funebrai, — apoi studii pedagogice-didactice și sciētificē-literari; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolasticā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancā ori marce postalē.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemplarū.

Numerii de probā se trimitt gratisū ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŪ” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potă procura și următōrele cărți din editura propriā:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitōre la Romāni, invederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere invederitā și aprețiatā de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. cāte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei imprennā 1 fl.

Cuvēntāri bisericesci la tōte sērbătorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntāri bisericesci întrece tōte opurile de acestū soi apāruțe pānā acum — avēndū și o notiță istoricā la fā-care sērbātōre, care aratā timpulū întrodūcerii, fasele prin cari a trecutū și modul cum s'a stabilitū respectiva sērbātōre. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelā originalā de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū perdutū. Novelā originalā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelā originalā. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fāntāna dorului. Novelā popularā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebie sē se însōre. Novelā de Maria Schwartz, tradūcere de N. F. Negruțū. Prețulū 25 cr.

Brandā sēu Nunta fatalā. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelā istoricā naționalā. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilăriā. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Le-gouvē. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, tradūțiune liberā de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediā în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusā de Ioanū St. Șuluțū. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicā ținutā în salele gimnasiului din Fiume prin Vincēțiu Nicōrā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și violele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sātēnului Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — cāte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectā de recepte din economiā, industriā, comerțiu și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru invēțāmēntulū intuitivū în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a invēțātorilorū și a altorū bărbați de scōla, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nōstrā pedagogicā abia aflāmū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsurā în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandāmū mai alesū directorilorū și invēțātorilorū ca celorū în prima liniā interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatica limbei romāne pentru scōlele poporali în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Nāsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instructiune publicā cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Gramatica limbei romāne lucrutā pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilisticā de Ioanū F. Negruțū, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instructiune publicā cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicā fōrte bogatā a acestui op — cuprindēndū compozițiuni de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialī — se pōte întrebuița

cu multū folosū de cātrā preoți, invēțātorī și alți cārturari romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de vier-suri funebrai, urmate de iertāciuni, epitafiā ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducțōre la propunerea calculārei în scōla poporalā pentru invēțātorī și preparanți. Broș. I. scrisā de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugāciuni:

Mārgāritarulū sufletului. Carte bogatā de rugāciuni și cāntări bisericesci fōrte frumosū ilustratā. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānzā 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legăturā de luxū 1.50—2.50

Miculū mārgāritarū sufletescū. Cārticicā de rugāciuni și cāntări bisericesci — frumosū ilustratā, pentru prunci scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānzā 26 cr.

Cārticicā de rugāciuni și cāntări pentru prunci scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icōne frumose. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscētōrei de D-șeu urmatū de mai multe rugāciuni frumose. Cu icōne frumose. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.